

Voordracht voor de Staf Verkeer, Parkeren en Luchtkwaliteit van 01 juli 2019

Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit (40)

B3

Onderwerp

Instemmen met proces en uitwerking Agenda Touringcar

Gevraagde beslispunten**1. Kennis te nemen van het proces tot nu toe, met als belangrijkste mijlpalen:**

- a. Wethouder stemt in met uitwerken van eindbeeld en strategie van de Agenda Touringcar tijdens prio-uur van 25 maart j.l.;
- b. Externe sessies (april-mei) met de branche om ze te informeren over eindbeeld en strategie;
- c. Gesprek met stadsdeelbestuurder Centrum (3 april) en de andere zes stadsdelen (17 juni) over eindbeeld en strategie.

2. In te stemmen met het vervolgproces, met als belangrijkste punten:

- a. Komende zomer aanscherpen en definitief maken van de inspraakversie;
- b. Start inspraak na de zomer en vaststellen van de Agenda Touringcar einde van het jaar in de raad;
- c. Framing: Amsterdam heeft een complexe relatie met de touringcar. Ze zijn handig en efficiënt, maar zorgen ook voor problemen in de stad: impact op bruggen/kades, luchtkwaliteit en (parkeer-)overlast. Het nieuwe beleid heeft als doel om de overlast maximaal aan te pakken door touringcars alleen toe te laten als het past en zoveel mogelijk op te vangen aan de rand van de stad;
- d. Er wordt gezamenlijk met Actieplan Schone Lucht opgetrokken richting stakeholders;
- e. De inspraakperiode van de Agenda Touringcar (september) en zero-emissie zone autobussen s100 (op z'n vroegst november-december) lopen apart van elkaar. Synchron laten lopen betekent dat de Agenda Touringcar teveel vertraging op zou lopen.

3. In te stemmen met het uitwerken van de aanpak (culturele) bestemmingen, met als belangrijkste punten:

- a. Gassan: in overleg treden om tot een gezamenlijke oplossing te komen die recht doet aan de ambities van de gemeente;
- b. Artis, Beurs van Berlage, culturele instellingen rondom Leidseplein (zoals Paradiso, Melkweg), Nationale Opera en Ballet en hotels binnen de s100, niet liggend aan de toegestane route: uitwerken van afwegingskader.

4. In te stemmen met het zoeken naar financieringsbronnen voor de extra financiële opgave als gevolg van de Agenda Touringcar.

Onderbouwing beslispunten

1. Proces tot nu toe

a. Op 25 maart heeft u tijdens het prioriteiten-uur ingestemd het doel, eindbeeld en strategie:

Doel:

Overlast door touringcars maximaal terugdringen, met als sub-doelen;

- Betere luchtkwaliteit;
- Minder druk op kades en bruggen;
- Minder (parkeer)-overlast en betere verkeersveiligheid.

Eindbeeld:

- Een touringcarvrij stadshart (niet parkeren en halteren);
- Een maximaal touringcarluw centrum (met uitzondering van s100, Weesperstraat en zuidelijke IJ-oever);
- Een touringcarluw gebied tussen s100 en de A10.

Strategie:

Aanbodgericht: touringcars worden alleen toegestaan als dat past:

- Toegangsbeperking door 7,5 tonszone en milieuzone;
- Verplichte routes voor grote touringcars met haltes op de route;
- Streng parkeerbeleid met haltemanagement, betaald parkeren en handhaving.

In de bijlage vindt u de concept-kaarten met touringcarroutes voor 2019-2022-2025.

b. Externe sessies met stakeholders

Er zijn vijf verschillende externe sessies georganiseerd om de branche te informeren over het doel, eindbeeld en strategie. Zij hebben de kaarten gepresenteerd gekregen met touringcarroutes.

Aanwezig waren vertegenwoordigers van de brancheorganisaties, doelgroepenvervoer, zee- en riviercruise, bestemmingen in de stad (binnen s100 en Museumplein) en de stadsdelen

Algemeen beeld is dat de partijen de argumentatie voor de strategie begrijpen. Er zijn onder andere zorgen geuit over handhaafbaarheid, impact op bedrijfsvoering en invoering van de zero-emissie zone s100 in 2022.

c. Gesprek met stadsdeelbestuurders

U heeft aangegeven met de stadsdeelbestuurders om tafel te willen om ze te informeren over de strategie.

Op 3 april is het gesprek met stadsdeel Centrum (Micha Mos) geweest en op 17 juni heeft het gesprek plaatsgevonden met de overige stadsdelen tijdens het inloopspreekuur.

Belangrijkste kritiekpunten:

- Stadsdeel Centrum ziet graag een strengere aanpak;
- Stadsdelen West, Zuid en Oost (binnen A10) zijn bevreesd voor waterbed-effect en handhaving;
- Stadsdelen Nieuw-West, Zuidoost en Noord (buiten A10) hebben specifieke knelpunten zoals Delflandplein.

Redenering vanuit de Agenda Touringcar:

We zetten in op maatregelen om de overlast van touringcars in de hele stad tegen te gaan. De meeste maatregelen zijn gericht op het centrum.

De stad weert touringcars zoveel mogelijk uit het centrum vanwege luchtkwaliteitsknelpunten, overlast, kades/bruggen en leefbaarheid.

Belangrijke randvoorwaarde is dat de gemeente inzet op overstappunten aan de rand van de stad: Duivendrecht, Noord, Sloterdijk, RAI, Zuidoost en Zeeburgereiland. Stadsdelen spelen een belangrijke rol in het mogelijk maken hiervan.

2. Voorstel voor vervolgproces

a-b. Komende zomer aanscherpen, Q3 inspraak en Q4 vaststelling

Tijdens het prioriteiten-uur van 25 maart is aangegeven dat er voor de zomer de inspraak in zou worden gegaan. Het voorstel is om dat over de zomer heen te trekken zodat de inspraakversie verder uitgewerkt kan worden.

Dit betekent dat de inspraakversie eind augustus/begin september wordt geagendeerd in de staf en college.

Aan het begin van de inspraakperiode organiseren we een bijeenkomst voor alle relevante stakeholders. U wordt uitgenodigd om hierbij aanwezig te zijn.

De planning is dat eind 2019 de definitieve versie richting de cie MLD en de gemeenteraad kan gaan.

c-Framing van de agenda

De pitch van de Agenda Touringcar is als volgt:

- Vertrekpunt: in het coalitieakkoord staat "Touringcars worden geweerd binnen de A10 en beneden het IJ. Er komt een touringcar-transitieplan om dit te realiseren. Tot die tijd blijft overstappen achter het CS en bij de Zouthaven mogelijk";
- Het volledig weren van touringcars is niet verstandig: dat betekent veel extra taxi-busjes + kinderen, ouderen en mensen die slecht ter been zijn kunnen niet meer de Amsterdamse culturele instellingen bezoeken;
- Amsterdam heeft een complexe relatie met touringcars. Ze zijn handig en efficiënt voor groepsvervoer, maar zorgen ook voor problemen: druk op kades/bruggen, lokaal hoge bijdrage aan slechte luchtkwaliteit en (parkeer-)overlast;
- De Agenda Touringcar heeft als doel om de overlast van touringcars maximaal terug te dringen. Dat betekent geen touringcars op slechte kades/bruggen, betere luchtkwaliteit in de stad en minder overlast voor de Amsterdammer;
- Daarom laten we alleen touringcars toe als het past; Verplichte touringcarroutes mét haltes, zoveel mogelijk opvangen aan de rand van de stad en strenge voertuigeisen (schoon, licht en klein);
- Culturele instellingen blijven zoveel mogelijk toegankelijk voor scholieren, mensen met een beperking en kwetsbare ouderen, maar ook hier zal altijd goed naar de alternatieven moeten worden gekeken.;
- Hiermee wordt de lijn voortgezet zoals beschreven in de Notitie Touringcar (2012) en het Touringcar Transitieplan (2017).

d-e Afstemming met maatregelen luchtkwaliteit

Vanuit het Actieplan Schone Lucht wordt de maatregel 'uitstootvrij gebied voor bussen binnen 5100' uitgewerkt. Er wordt gezamenlijk opgetreden richting stakeholders (vervoerders, bestemmingen, branche).

Het inspraaktraject zal apart worden georganiseerd. De reden is dat de inspraak voor de uitstootvrije zone op z'n vroegst in november zal starten. Nadere uitwerking van communicatie naar de branche en beantwoording inspraakreacties volgt.

3. Uitwerken van de aanpak richting bestemmingen

De aanpak heeft effect op de bereikbaarheid van bestemmingen in de stad. Met name binnen de s100. Het voorstel is om alleen grote touringcars (zwaarder dan 7,5 ton) toe te staan op de routes s100, de Wibaut-as en de zuidelijke IJ-oeveren.

De afgelopen maanden zijn er één-op-één gesprekken geweest met alle grote (culturele) instellingen binnen de s100 en een inschatting gemaakt van de mogelijke effecten. U vindt een samenvatting van die gesprekken in de bijlage.

De meeste bestemmingen binnen de s100 liggen aan of nabij de voorgestelde touringcarroute Weesperstraat-Kattenburgerstraat, zoals NEMO, Scheepvaartmuseum, Joods Cultureel Kwartier, Carré, de Hermitage. Deze instellingen blijven bereikbaar met de touringcar.

Er zijn een aantal bestemmingen waar de fysieke bereikbaarheid van touringcars onder druk komt te staan. Dat zijn Artis, Gassan, het Nationale Opera en Ballet, Beurs van Berlage, de instellingen rondom Leidseplein (zoals Paradiso, Melkweg) en hotels binnen de s100.

a Gassan

Dit heeft speciale aandacht en zal als een apart project worden opgepakt. Het doel is om de overlast van touringcars zoveel mogelijk te beperken op de Jodenbreestraat-Nieuwe Uilenburgerstraat.

U heeft begin dit jaar een gesprek gehad met de directie van Gassan. Tijdens dit gesprek hebben zij een aantal oplossingen voorgesteld.

In april is Gassan tijdens een externe sessie met andere bestemmingen geïnformeerd over strategie en eindbeeld Agenda Touringcar. De kaart 2022 is gepresenteerd waar de touringcarroute Jodenbreestraat-Nieuwe Uilenburgerstraat is opgeheven.

Er is onlangs opdracht gegeven aan het bureau RH DHV om de huidige situatie zo scherp mogelijk in beeld te krijgen. Ambtelijk zijn we in gesprek met Gassan over dit onderzoek en zullen onder andere de aangedragen oplossingen van Gassan onderzoeken.

Essentie is dat er maatregelen komen die het probleem oplossen en bijdragen aan het verminderen van het aantal touringcar-bewegingen. U wordt periodiek op de hoogte gehouden van de voortgang.

b. Artis, Beurs van Berlage, Nationale Opera en Ballet, culturele instellingen rondom Leidseplein (Paradiso, Melkweg), en hotels binnen de s100 niet liggend aan een touringcarroute:

Dit zijn bestemmingen die niet aan de Wibaut-as, s100 of zuidelijke IJ-oeveren liggen. Als er strikt wordt vastgehouden aan de routes, dan zullen zij geen touringcars meer kunnen ontvangen voor de deur of nabijgelegen parkeerlocatie. Het is mogelijk om voor deze optie te kiezen.

U heeft aangegeven het belangrijk te vinden dat culturele instellingen toegankelijk blijven voor kinderen, mensen met een beperking en kwetsbare ouderen.

Het voorstel is om te verkennen wat de mogelijkheden zijn om de bereikbaarheid voor scholieren, mensen met een beperking en kwetsbare ouderen voor deze instellingen te waarborgen. Er komt een afwegingskader voor bestemmingen die een uitzondering willen. Belangrijke voorwaarde is dat het de doelstellingen van het nieuwe beleid niet schaadt en juridisch sterk staat.

Dit zal de komende maanden worden uitgewerkt, juridisch worden getoetst en na de zomer aan u worden voorgelegd samen met de inspraakversie.

4. Extra financiële opgave

Met de Agenda Touringcar zetten we in op het creëren van faciliteiten voor het halteren, bufferen en parkeren van touringcars. Hiermee willen we de overlast (die voornamelijk plaatsvindt rondom de haltes en in het centrum) zoveel mogelijk beperken.

Dit betekent het creëren en aanleggen van overstappunten aan de rand van de stad: Duivendrecht, Noord, Sloterdijk, RAI, Zuidoost en Zeeburgereiland. En het beter benutten van de twee hubs rond het centrum: PTA en Museumplein.

Het huidige budget voor het programma touringcar voor de komende jaren is:

2019: €600k

2020 t/m 2023: €1 mln

De bandbreedte voor de extra financiële opgave ligt tussen de 17,5 - 25 miljoen euro. Het gaat ruwweg om de periode t/m 2030.

We verkennen de mogelijkheden voor co-financiering vanuit de Vervoerregio, provincie, Rijk en Europa. Waar nodig wordt aangehaakt op de thema's luchtkwaliteit en autoluw.

De gemeentelijke dekking wordt aangevraagd binnen het Stedelijk Mobiliteitsfonds.

Volgende processtappen

- Staf wethouder Dijkema met inspraakversie Agenda Touringcar: eind augustus 2019
- College: begin september 2019
- Start inspraakperiode: september-oktober 2019
- Opstellen Nota van Beantwoording en definitieve Agenda: oktober-november 2019
- Staf wethouder Dijkema: november 2019
- College: december 2019

- Bespreking cte MLD: december 2019
- Vaststellen raad: december 2019 / januari 2020

Advies / afstemming

Juridische zaken Verkeer en Openbare Ruimte (5.1.2,e 5.1.2,e): Akkoord

Financiële zaken Verkeer en Openbare ruimte (5.1.2,e): Akkoord

Bestuursdienst (5.1.2,e): Akkoord

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2019-062558	1. Concept-kaarten touringcar-routes 2019-2022-2025.pptx (ppt12)
AD2019-062556	2. Presentatie tweede ronde sessie touringcar.pdf (pdf)
AD2019-062557	3. Schaduwlijst touringcar.docx (msw12)
AD2019-062532	Staf Verkeer, Parkeren en Luchtkwaliteit Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

5.1.2,e 5.1.2,e Verkeer en Openbare Ruimte, 5.1.2,e 5.12,e 5.1.2,e 5.1.2,e @amsterdam.nl,
5.1.2,e 5.1.2,e Verkeer en Openbare Ruimte, 5.1.2,e
5.1.2,e @amsterdam.nl,

Uitslag

A Akkoord
